

Biblical

METALOVÁ BIBLE PODLE
ROBA HALFORDA

Biblical

METALOVÁ BIBLE PODLE
ROBA HALFORDA

Rob Halford

Biblical: Rob Halford's Heavy Metal Scriptures

Přeložil Milan Janeček

Copyright © Rob Halford, 2022

Translation © Milan Janeček, 2023

ISBN 978-80-7511-731-1

ISBN 978-80-7511-732-8 (epub)

ISBN 978-80-7511-733-5 (pdf)

ÚVOD

Myslím, že o Bibli se tvrdí, že je to „největší příběh všech dob“. Někteří lidé by na to i přísahali (stejně jako na ni). Zkoumají ty statisíce slov*, hledají v nich dokonalou pravdu a smysl života a snaží se do posledního písmene plnit její písmo a nařízení.

Sám sebe považuji za duchovně založeného člověka, ale musím se vám přiznat (to je už takový zvyk!), že jsem Bibli nikdy moc neholdoval. Zdá se mi dost nudná a nějak se nemohu dopátrat zápletky: ten-a-ten zplodil toho-a-toho, který zplodil toho-a-toho... zív. Je to zbytečně komplikované.

Zamlouvá se mi však idea knížky, jež shrnuje veškerou moudrost, kterou nějaký člověk za celý svůj život nashromáždil, a jež je jakýmsi dokonalým průvodcem o tom, co se ten člověk dozvěděl o svém světě. A tak jsem učinil ten opovážlivý, dá se říci až drzý krok, a napsal knihu s názvem *Biblical*.

O co se jedná? *Biblical* je moje písmo, a toto písmo je tajná moudrost, evangelijní pravda, kterou jsem nasbíral za těch téměř padesát let od doby, co jsem začal zpívat s kapelou zvanou Judas Priest. Tohle jsou má kázání na hoře heavy metalu.

Je to už více než dva tisíce let, co parta starých honibrků sflíkovala dohromady první Bibli. Počítám, že jsme už dávno měli mít nějaké

* V Bibli krále Jakuba je 783 137 slov. Ne že bych je sám počítal.

pokračování. Rozhodně je čas na to nesmírně složité druhé album! *A Biblical* je pokračování... ale ne pokračování Bible.

Ne, *Biblical* je pokračování knihy, kterou jsem napsal před dvěma lety, nazvané *Doznání rockera*. Ten titul si zasloužila. *Doznání rockera* byla moje autobiografie: příběh zachycující má dobrodružství a nehody, který mě zavedl z obecního bytu ve Walsallu až na pozici (ehm!) Metalového Boha, jímž jsem dnes.

Doznání rockera byl můj osobní příběh, se všemi jeho ctnostmi a zhýralostmi. *Biblical* je něco jiného: je to příběh života v hudbě. Celé je to o kouzlu a šílenství života s kapelou a o polovině století, kterou jsem strávil nábožným uctíváním heavy metalu.

Když jsem byl malý chlapec, vždycky jsem přemýšlel, jaké to musí být, život v kapele. Zdálo se mi to nedostupné: nedosažitelné. Když jsem zíral na své hrdiny v *Melody Makeru* nebo *Sounds*, hlavou mi vířila spousta otázek:

Jak se píše písnička? Jaké to je, být ve studiu? Jaký je to pocit, hrát na koncertě? Jet na turné? Jsou lidé z kapely vždycky ti nejlepší přátelé? Jak se domlouvají, co budou nosit? Užívají drogy a šukají groupies každou noc? Opravdu zničí každý hotel?

A ta největší a nejpalcivější otázka ze všech:

Být v kapele vypadá jako ten nejlepší život na světě, že?

No, dnes už znám odpovědi na všechny tyhle otázky a chci se o ně podělit. Sepsal jsem mnoho žalmů a zákonů a na své metalové pouti mnohokrát procestoval celý svět. Oblékal jsem si spoustu kožených oděvů, žehnal učedníkům a nechal se pokoušet mnoha ďábelskými svody.*

Neprožijete padesát let jako Metalový Bůh, aniž byste nepoznali i ten poslední detail toho, co to znamená, být v kapele. No a já chtěl

* Musím se přiznat: Docela jsem se nechal těmi ďábelskými svody pokoušet. To mi šlo.

sebrat tuhle božskou moudrost do svaté knihy. Chtěl jsem vystoupat na kazatelnu (pokud mi to moje nevyzpytatelná záda povolí) a kázat své heavymetalové slovo.

Tak si pěkně sedněte do lavic! Nedoporučuji, abyste v téhle knize hledali konečnou pravdu nebo smysl života, ale je tu pár skvělých historek. A dokonce i několik docela slušných podobenství. A aniž bych toho prozradil příliš mnoho, snad mi odpustíte malý spoiler:

Být v kapele JE ten nejlepší život na světě.

Tak se do toho pusťme. Bude to *přímo starozákonní...*

ΚΠΙΗΑ ΓΕΠΕΣΙΣ

Ať už se jedná o ten největší příběh historie nebo ne, *každý* příběh musí někde začít. Bible začíná legendou o tom, jak vznikl svět... my začněme své metalové písmo tím, že se podíváme, jak vznikají kapely.

Čím to, že se někdo vůbec chce stát muzikantem a založit kapelu? Co se můžete naučit díky ulitým startům a mizerným kapelám, ještě než všechno doopravdy začne? A potřebujete duchovní vedení, které vás provede divokými léty, kdy si musíte odpracovat svoje?

Tohle je Starý zákon! Pojďme započít naše hudební Evangelium svaté v prehistorických dnech raných sedmdesátých let, kdy se mladá heavymetalová kapela z Černé země začala poprvé plížit světem...

ΕΣΚΑΠΙΣΙΜΙΣ

Proč vstupujeme do kapely?

Pro mne, a nejspíš i pro tisíce dalších, za to všechno může *eskapismus*.

Čemu chceme utéci? No, když jste mladý člověk, z určitého prostředí, chcete se vyrvat okovům života, který před vámi leží: stezce, po které je vám souzeno jít. Chcete uniknout rutíně života a povznést se nad všednost. Chcete zažít *dobrodružství*.

Když jsem byl malý chlapec z Walsallu, každodenní život oplýval všedností. Každý byl tam, kam ho postavili. Vyšli školu, našli si práci v továrně a pracovali tam až do důchodu. Lidé mluvili o „práci na

celý život“, jako by to bylo něco skvělého. Mě to naopak zatraceně děsilo!

Neříkám, že každý, kdo chce hrát v kapele, nenávidí své dětství. Tak to není. Já byl šťastné dítě. Miloval jsem rodiče do morku kostí a věděl jsem, že oni milují mne. Ale myšlenka, že bych měl jako táta pracovat v ocelárně, mě děsila k smrti.

Věděl jsem, že chci něco jiného. Něco *úplně jiného*. Když jsem byl malý, chodil jsem na konec ulice Kelvin Road, kde končily obecní byty, a přemýšlel: copak je asi tamhle? Co je tam venku? Hluboko uvnitř mne bylo přání poznat *více*. *Dělat více*.

Děti chtějí být vždycky slavné. Dnes chtějí být na Tik Toku nebo se stát youtubery. Influencery. Když jsem byl dítě já, ten nejlepší a nejužasnější způsob, jak na sebe upoutat pozornost, bylo hrát v kapele.

To byl ten únikový východ. Jako teenager jsem zíral na kapely v *Top of the Pops* a každý týden se nořil do *Melody Makeru* a *NME*. Viděl jsem fotky Jimiho Hendrixe nebo Rolling Stones, jak hrají na jevištích před tisíci lidmi, nebo létají v soukromých tryskáčích, a to mi zavařilo můj malý mozeček.

Jaké to musí být? Jaký to musí být... pocit?

Rockové hvězdy byly božstvo. Jako by nebyli smrtelní. Nikdy nezapomenu, jak jsem viděl Roberta Planta opírat se o bar v Grand Hotelu ve Walsallu. Nikdy bych se neodvážil ho oslovit, ale seděl jsem na druhém konci baru a nemohl z něj spustit oči.

Ta největší rocková hvězda na světě! Zlaté božstvo! Popíjející pintu Banks's Mild ve Walsallu!

Když jste dítě, být v kapele se zdá být jako něco, co nikdy nebudete moci dělat. Potom, když jste o něco starší, začnete snít o tom, že možná, jen možná, byste to mohli být schopni zvládnout.

Poprvé jsem z první ruky zažil, co je to být na jevišti, když mi bylo šestnáct a pracoval jsem v Grand Theatre ve Wolverhamptonu. Stál jsem vedle jeviště, staral se o světla a viděl úžasné reakce, kterými

publikum reagovalo na herce a komiky. Závídel jsem Tommymu Trinderovi!* Byl to životní zážitek a já pochopil jednu věc:

Nechci být tady za tou oponou a starat se o světa. Chci být na jevišti. Chci cítit to samé, co cítí oni.

A pro mě existovala jen jedna cesta, jak se dostat na jeviště. Začít hrát s kapelou.

Jak už jsem zmínil ve své autobiografii *Doznání rockera*, můj první velký úspěch v showbyznyse byl zpěv „Speed, bonnie boat“ ve třídě na základní škole, když mi pak třída zatleskala. V tu chvíli, ve věku deseti let, jsem si uvědomil, jak je pro mě důležité používat svůj hlas a zpívat.

I dnes se cítím jako člověk opravdu naživu jen ve chvíli, kdy zpívám s Judas Priest. Vždy to byl můj osud. Existuje spousta dobrých důvodů, proč hrát v kapele – opustit rutinu; zažít dobrodružství; být rock'n'rollovým vyvrhelem; poznat svět. A pak je tu ten nejdůležitější ze všech, bez kterého žádný z těch předchozích není důležitý:

Musíte milovat hudbu a žít pro ni.

PRVNÍ KAPELY

Bruce Springsteen začal v garážové kapele jménem Castiles. David Bowie byl v mod kapele zvané Lower Third. Ronnie James Dio dal dohromady padesátkovou popovou kapelu Vegas Kings. Billy Joel (!) byl v heavymetalovém duu zvaném Attila.

Je to pravidlo hudebního písma, že téměř každá velká hvězda má za sebou několik ulitých startů; mizerné kapely, které založili plni nadějí a snů, a ty pak skončily v propadlišti dějin. Tyhle kapely jsou životně důležité. Daruji vám něco speciálního: něco kouzelného.

Vaše první kapely, a je jedno jak primitivní a neumělé jsou, vám poskytnou vzrušení z toho, že děláte hudbu. Ukáží vám, jak důležité

* Tommy Trinder byl starosvětský muzikálový komik a hvězda. Kterýkoli Brit nad šedesát si bude pamatovat jeho hlášku: „Vy šťastlivci!“

to je, a díky nim se cítíte úplnější. Světu to možná bude jedno – tak kurva co? Vy víte: *Tohle je to, co bych měl dělat. O tomhle je můj život.*

Je to vaše první šance, jak být kreativní. Nejste jenom zpěvák, jste také textař. Vymýšlíte melodie. Učíte se, jak se baskytara propojuje s bicími. Tohle je to, co vám první kapely dávají: cihly a panely. Hudební vzdělání.

Prošel jsem spoustou začátečnických kapel. Začal jsem zpívat předělávky v kapele zvané Thark, s učitelem hudebky z mojí staré školy. Pak jsem zpíval v Abraxis and Athens Wood. Hráli jsme volné experimentální blues a nikdy to nevypadalo úplně *vážně*.

Mně to bylo jedno. Já si jen užíval hraní, jamování a kvílení.

Vždycky jsem byl optimista, zvláště když jsem byl mladý. I když se ty kapely rozpadaly, říkal jsem si, *ta příští kapela bude ta pravá! Ta, která to dokáže!* A myslel jsem si to zvláště tehdy, když jsem se přidal k Lord Lucifer.

Lord Lucifer byla moje první metalová kapela. Tohle bylo přesně pro mě. Ještě dnes si pamatuji, jak jsem si koupil červenou, žlutou a černou barvu a namaloval si plameny a jméno kapely na bok svojí motorky BSA. Cítil jsem se super, když jsem jel na zkoušku. Zastavil jsem se na semaforech a dojel mě nějaký chlápek v autě:

„Hej, kámo, co to znamená? Lord Lucifer?“

„To je moje kapela, kámo!“

Lord Lucifer se taky nikdy nikam nedostali. Ale tak to chodí. Musíš párkrát padnout a zvednout se.

Když jsi v prvních kapelách, většinou máš i nějakou práci. Já jsem přes den prodával oblečení v obchodě zvaném Harry Fenton's. A často, když jsme měli nějaký sporadický koncert, jsem ho odehrál v ukradeném spodním prádle.

V *Doznání rockera* jsem přiznal, že jsem si z obchodu půjčoval trička, šel do města pařit, a pak jsem je zase vracel do regálů. Ale teď mám pro vás ještě úplnější doznání. Jako mladého gaye mě velmi zaujalo, když jsme z prodeje nudných středověkých spodárů přešli k prodeji pestrobarevných slipů.

Jako manažer obchodu jsem tyhle slipy u Fentonů sebral, měl je na sobě, když jsem šel pařit, a pak jsem je zase vrátil na prodejnu. Rád bych tvrdil, že jsem je předtím vypral... ale nevypral.*

Moje poslední začátečnická kapela byli Hiroshima. Hráli jsme blues a zkoušeli jsme a zkoušeli a zkoušeli, týden co týden. Občas jsme si dokonce mohli i někde zahrát a já si myslel, *tak, teď to přijde!* Ale nepřišlo. Svět to nezajímalo. A když o tom tak přemýšlím, ani se mu nemohu divit.

V prvních kapelách jsem se toho naučil hodně a jsem si jistý, že to měl stejně Ronnie James Dio ve Vegas Kings (v roce 1957!), ale zažil jsem jen jeden zlomový bod, kdy jsem věděl: *Konečně! Tohle je opravdová kapela, která má budoucnost! TOHLE JE ONO!*

A to přišlo, když jsem se přidal k Judas Priest.

KAPELA BRATŘÍ

Jedno z největších klišé v hudbě je to, že kapela je jako parta. A jako u většiny klišé, i v tomhle je velká část pravdy.

O Mötley Crüe je známo, že jako mladí spolu žili v odporné, nechutné díře, co by kamenem dohodil od Whiskey a Go Go v LA. Nikki Sixx vzpomíná, že mezi šukáním všech holek na Sunset Stripu neustále plánovali, jak to Crüe dokáží a budou vládnout rockovému světu.

Priest se takhle nevyjadřovali. Klidná, odtažitá povaha obyvatel West Midlands má daleko k suverénnímu sebevědomí hair rockerů z Jižní Kalifornie. Nicméně svým nenápadným, truchlivým způsobem jsme byli stejně nezlomně odhodláni to dokázat.

Když jste v nové kapele, které věříte, jste propojeni společným snem... a chudobou. Jste věci oddáni a odhodláni to dokázat, ale nemáte ani svůj nočník. Vlastně *jste* jako parta v tom, že je to, jako by proti vám byl celý svět.

* Nechutné, co? No, asi to byl docela rock'n'roll. Zajímalo by mě, jestli Bruce Springsteen v Castiles nosil ukradené slipy...

Vážíte si jeden druhého a víte, jak důležitý je každý člen v soukollí celé kapely. Na počátku sedmdesátých let nemluvili týpci z dělnické třídy West Midlands o svých pocitech – „*Jdi do prdele, ty buzno!*“ – ale aniž by to bylo vyřčeno, vždycky jsme v Priest věděli, že jsme si blízcí.

Dnes klidně během konverzace řeknu Glennovi nebo Ianovi, že je mám moc rád. Ale před padesáti lety vypadal svět úplně jinak.

V roce 1973 jsme byli hladoví muzikanti, kteří neměli skoro žádné peníze. Stáli jsme před tak zásadními otázkami jako: „Koupíme benzín do dodávky, nebo si vezmeme pytlík chipsů?“ Dodávka vždycky vyhrála. Každých 5 nebo 10 liber, které jsme vydělali, šlo hned zpátky do kapely.

Stejně jako Mötley jsme i my žili pohromadě. Náš ekvivalent jejich díry na Sunset Stripu byl jednopokojový byt v Meynell House v Handsworthu v Birminghamu. Já, Ian, Ken a náš první manažer Corky – všichni jsme se mačkali v tomhle děsném hnízdu. Většinou jsem spal, nebo jsem spíš vytuhl, na podlaze.

Prodáváte sám sebe rock'n'rollu. Jste spolu pohromadě dvacet čtyři hodin denně, hraje, jíte, pijete, smějete se, hádáte se... *všechno*. Je to pouto, heavymetalové pouto, ze kterého žije kapela a hudba.

„Parta“ to vlastně nevystihuje dostatečně – stane se z vás *rodina*. Potkáte se jako parta cizích lidí a proměníte se v rodinu; heavymetalový klan; kapelu bratří. Stojíte a padáte spolu; sdílíte tytéž triumfy i porážky.

Samozřejmě, že rozdíl mezi kapelou a rodinou je ten, že se občas může objevit nový člen, nový pokrevní bratr, který se připojí ke kapele a změní chemii celého uskupení. Ze začátku to může být skvělé, ale potom... se to může zvrtnout. Ale to je téma *Biblical*, ke kterému se dostaneme později...

ZKOUŠENÍ

Když začnete hrát v kapele, existují tři základní věci, které musíte dělat každou volnou minutu: zkoušet, zkoušet a zkoušet.

To nelze dostatečně zdůraznit. V počátečních dnech je zkoušení alfa i omegou. Tam porozumíte jednotlivým komponentům hudby: individuálním charakterům členů a čím dokáží přispět celku.

Snažíte se najít rovnováhu; najít ten správný pocit. Nemáte tušení, co se snažíte najít, dokud to nenaleznete. Nasloucháte každému tónu, každému akordu, vylepšujete a hledáte ten moment, kdy budete vědět: *Tohle je ono! Všechno do sebe zapadá! Motor začal běžet!*

Jako zpěvák jsem na každé zkoušce analyticky poslouchal všechno, co se kolem mě dělo: jak fungují bicí a kytary a basa. Pro mě je vzrušující naslouchat hudbě i předtím, než nad ni začnu přidávat vokální linku.

Nedá se to moc popsat, protože je to pocit. Veškerá hudba je o pocitu. Ale když najdete to, co hledáte, *víte to*.

Priest ten pocit měli hned od prvního dne. Hned na první zkoušce s nimi jsem se cítil úplně tak, jak se to Athens Wood nebo Hirshima nikdy nepovedlo. Muzikantství a celkové textury byly na vysoké úrovni. Skrývaly v sobě spoustu možností.

Naše počáteční zkoušky byly vzrušující... i když neumělé. Ian nás ve své dodávce dovezl tři míle do Holy Joe's, sítě vedle St James Church School ve Wednesbury. Během let tam zkoušela celá řada kapel z Midlands: Band of Joy (první kapela Roberta Planta), Slade a tuna dalších.

Samotný svatý Joe, tedy vikář otec Joe Husband, už na nás čekal. Pozdravil nás rčením „Desátek, prosím!“, což znamenalo, že po nás chtěl tři libry za pronájem sítě za večer. My jsme se složili a svatý Joe to odfrčel do hospody utratit. Pak jsme postavili aparaturu.

John Hinch si postavil bicí. Ian měl obrovskou basovou bednu. Ze začátku Ken neměl tu 100wattovou sestavu Marshall, která byla pro kytaristy sedmdesátých let tak zásadní věcí – všichni kvůli tomu bláznili. Chvilku mu trvalo, než si jednu pořídil.

Já potřeboval jediné vybavení, a to mikrofon, a s těmi jsem si užil sakra svoje! Toužil jsem mít Shure, ale ten jsem si nemohl dovolit, takže jsem si kupoval levné kusy v hudebninách na Stafford Street ve Walsallu. Můj hlas byl tak potichu, že když jsem zařval, rozbily se.

Postavili jsme to a všechno muselo být *správně*. Je to, jako byste připravovali operační sál nebo připravovali letadlo na let. Kapela neodstartovala, dokud nebyly správně nastavené hlasitosti, basa neměla ten správný zvuk a nebyl správně nastavený mikrofon, abychom neměli zpětnou vazbu.

A pak nastala ta velká chvíle: ‚Raz-dva-tři-čtyři!‘ A odstartovali jsme výpravu za kouzlem.

Začali jsme jamováním a hraním dvanáctky. Nikdy jsme nehráli *spousta* předělávek, ale měli jsme pár zahřívacích písniček: nějaký Hendrix, John Mayall's Bluesbreakers, něco od Cream. Prostě jsme jenom zjišťovali, jestli máme na to, abychom hráli písničky od těchhle uznávaných, virtuózních, geniálních muzikantů.

Zkoušky nás dostaly tam, kam nás dostaly. Nebyl mezi námi nikdo, kdo by se cpal do pozice kapelníka a snažil se kapelu ovládnout. Řekl bych, že na tohle jsme se začali soustředit, až když přišel Glenn, protože jako muzikant vždycky formuloval – *formuluje* – plány a nápady.

V prvních letech kapely často mění muzikanty, jak se snaží během zkoušení najít tu správnou rovnováhu. Instinktivně víte, kdy jedete na všechny válce a kdy je některé kolo na pokraji životnosti. Tak jsme před druhým albem pochopili, že potřebujeme nového bubeníka.

Bylo to všechno o zkoušení, zkoušení, zkoušení... ale nám to nevadilo. Vlastně jsme to milovali. Protože jsme věděli, že jsme díky tomu lepší jako kapela; měnili jsme se na metalovou mašinu.

Teď, o padesát let později, nemohu předstírat, že je to pořád stejné. Jsou chvíle, kdy nenávidím, když musím jít na zkoušku. Probudím se ráno v posteli jako děcko, které má jít do školy: „Ne! Opravdu tam *musím*?“ Jenže ony jsou pořád stejně zásadní.

Dnes je pro Priest živé hraní druhou přirozeností, ale stejně musíme mít během čtrnácti dní před startem turné čtyři až pět celodenních zkoušek. Kdybychom je neměli, bylo by to rozplizlé. I v pokro-

čilém věku naší kapely budeme disciplinovaní jen díky opakování, opakování, opakování.

Musíme být schopni hrát, aniž bych přemýšlel, co mám dělat s hlasem během čtvrtého verše následující písničky. *Nesmíte moc přemýšlet.* Pokud o muzice moc přemýšlíte, když hrajete, kouzlo nepřijde. Bude to přicházet ze špatného zdroje.

Když jsme měli jet výroční turné *50 Heavy Metal Years*, věděli jsme, že budeme hrát nějaké staré věci, které jsme nikdy předtím naživo nehráli, takže jsme je museli nazkoušet. Ale museli jsme si také znovu projít „Breaking the Law“ a „Living After Midnight“ a „Turbo Lover“. Jinak by to nešlapalo.

Zkoušení je stále životně důležité. I dnes, kdy Priest hrají koncert a jedou na plný plyn, je to nejen výsledek našich celoživotních zkušeností, ale také nekonečných zkoušek a cvičení. Než jdeme na jeviště, rozcvičíme se ve zkušebně. Protože tohoto nikdy není dost.

A víte, co je skvělé? I dnes, kdy se může zdát, že jde jen o nepříjemnou povinnost, mám husí kůži, když už jsme na místě a začínáme hrát. Protože vím, jak skvěle to bude znít. Otec Joe, bůh mu žehnej, už dávno odešel, ale *to vzrušení tam pořád je.*

ΠΑΡΨΕΔ ΠΡΑΨΕ

Když už máte nazkoušeno a nazkoušeno tak, že už jste pořádně sehraní, vyrazíte na křest ohněm, kterým musela projít každá kapela již od úsvitu rock'n'rollu. Obehrát malé kluby. Vypracovat se nahoru. *Napřed práce.*

Jo, to je ten čas, kdy žijete v polorozpadlém transitu, který škytá nahoru a dolů po M6, převlékáte se na hajzlících, protože v klubu není šatna, hrajete pro dva znuděné týpky a jejich zívajícího psa a nakonec vám za to privilegium dají pětku. Kolem tohoto charakter budujícího zážitku neexistuje žádná zkratka, a víte co? *Nechtěl bych, aby nějaké zkratky existovaly!* Je to obrovská součást procesu, jak dát dohromady kapelu.

Samozřejmě, že když hrajete svoje první koncerty, netušíte, jaká to bude dřina. Jste vzrušení a plní nervózní energie. *Tohle je ono! Přijde na nás někdo? Budeme se jím líbit?* Rozhodčí pískne do píšťalky a hra může začít!

Pak přijde střet s realitou. Trčíte na omšelém jevišti v zaplivané hospodě nebo – za dnů našeho mládí – v klubu pro dělný lid. Před vámi je na pokrouceném, moly prožraném koberci několik chlápků s pivem, zklamaných životem a světem. Tihle chlápci si stěžují na své ženy, nebo tlachají o práci nebo o fotbale nebo o počasí. Jsou tady kvůli pivu, ne muzice:

„Hele, ona je tu nějaká kapela? Kdo to je?“

„Tady se píše, že Judas Priest.“

„Judas Priest? To budou nějaký měkkoty, ne?“

A to je vaše výzva. Přimět tyhle chlápky bez zájmu, aby si vás všimli a dostat je na vaši stranu. Přinutit týpka na baru, aby se přestal bavit, položil svoji pintu Double Diamond, a kouknul se na nás.

Nebylo to jednoduché. Hráli jsme v několika klubech a střetli se s naprostým nezájmem a, na konci každé písničky, hlučným tichem – neboli tím, co milovníci Zenu nazývají jednou tleskající rukou. Sem tam na nás někdo něco pokřikoval, nebo nás dokonce vybučeli.

Ale to se nestávalo příliš často. Obyčejně, díky síle vůle, brutálnímu tlaku a majestátnosti heavy metalu, jsme si je získali na svou stranu.

První koncert s Priest si dokonce ani nepamatuji. Divné, že? Řekli byste si, že to budu mít vypálené v paměti. Mám za to, že se to odehrálo v klubu zvaném Townhouse ve Wellingtonu ve Shropshiru v květnu 1973. Nejspíš to bude pravda, ale přísahat bych na to nemohl.

Co ale vím, je to, že Priest odehráli stovky koncertů během prvních tří nebo čtyř let. Jen se na ně dostat bylo náročné samo o sobě. Všichni jsme se namačkali do naší dodávky. Bedňáka nám dělal kamarád Nick. Nick byl na podpoře, takže jsme mu přispívali pár librami (pokud jsme je měli).

Když si vezmete pět nebo šest týpků, kteří nebyli právě fanoušky sprchování, a nacpete je do malého transitu společně s aparáty a technikou, vznikne ne právě příjemné prostředí. Vzduch byl díky prdům a kouření docela výživný. Přisahám, že jsem ho občas slyšel i bzučet.

Jak jsme se s tím smradem vypořádali? Hodně jsme jeli v oleji pačuli. Tedy do té doby, než Brut přišel s vodou po holení...

Stejně jako každá kapela, i my jsme začali tak, že jsme hráli na těch několika stejných štacích v našich končinách. My hráli v Midlands. Walsall, Dudley, Birmingham, Wolverhampton, Cannock, Coventry... když měl nějaký rockový klub volný večer, hráli jsme tam.

Všude jsme potkávali plakáty těch několika kapel, které se lopotily na těchto několika štacích. The Steve Gibbons Band. The Trevor Burton Band. Byli známí ve West Midlands, ale nikdy to nedotáhli někam dál.

S veškerou úctou, nechtěli jsme být jako oni... a brzy jsme také nebyli. Díky našemu ukecanému manažerovi Corkymu netrvalo dlouho a začali jsme dostávat nabídky na koncertování po celé zemi.

Pamatuji se na spoustu sálů: The Top Deck v Redcaru. The Top Hat ve Spennymooru. The Drill Hall v Lincolnu. Barry Memorial Hall. Všechny vypadaly stejně: dlouhé, hlučné, zakouřené sály s barem na druhém konci a několika chlápky, kteří nás pozorovali a říkali si: *No tak se předvedte!*

Některá jména zněla skvěle – Heavy Steam Machine ve Stoke! Top of the World v Guildfordu! – ale většinou šlo o nálevny pro dělníky, které měly taková elegantní jména kvůli rockovým koncertům. A byly plné dělníků, kteří se nalévali.

O padesát let později se ty první koncerty mohly slít do rozmazané šmouhy, ale je úžasné si číst některé staré novinové články. V roce 1974 v místním plátku v Sunderlandu napsali, že na koncert „přišlo jen málo lidí“, ale aspoň pochválili našeho zpěváka, „Boba Holforda“, že má „velmi silný hlas“.

Když se dívám na online seznam našich starých koncertů, samozřejmě si všimnu, že jsme 30. července 1973 hráli v The Boobs of Tiffany v Merthyr Tydfil. *To jako vážně?* The Boobs of Tiffany?! Jako, já

jsem samozřejmě nikdy kozy nevyhledával, ale čekali byste, že takový název bych si zapamatoval!

Vypěstovali jsme si takový nešvar, že jsme z klubů kradli různé věci. Nože, vidličky, talíře, sklenice, popelníky, židle – cokoli, co nebylo přibité a co jsme mohli použít doma, nebylo v bezpečí. „*Rychle, strč si tuhle barovku pod kabát!*“ Byli jsme tím i docela pověstní.

Začínali jsme si všimnout, že v různých částech země na nás lidé reagují jinak. Nahoře na severu k nám bylo publikum přátelštější. Jižně od Birminghamu se lidé zdáli být sofistikovanější, tedy hudebně. Tyhle koncerty bývaly docela výzva.

Velkou výjimkou bylo St. Albans. Z nějakého důvodu tam bylo Judas Priest práno. Nemohli se nás nabažit. Bůhví, kolikrát jsme hráli v St. Albans City Hall. Měli jsme pocit, jako by to bylo naše rodné město.

Jak jsme neustále hráli a hráli a hráli, začínali jsme v těch různých davech rozeznávat obličej. Lidé nás viděli a pak se vrátili a chtěli víc. Začínali jsme si budovat fanouškovskou základnu a díky tomu se nám zdálo, že se někam posouváme. To byl příjemný pocit.

Kdykoli jsme hráli v Londýně, objevil se jeden náš obrovský fanoušek Charlie i se svou partou. Založil náš první fan club. Další týpek, který na nás chodil pravidelně, byl Richard Curwen, který je dnes ve vedení BBC a má na starosti *Strictly Come Dancing*. Stali se z nás celoživotní přátelé.

Když jsme měli možnost, zůstali jsme po koncertě v klubu a dali si s návštěvníky pintu. Obvykle jsme se ale museli hned sbalit, všechno naházet do dodávky a co nejrychleji odjet, protože jsme všichni museli ráno do práce.

Nebo jsme také přespávali v dodávce. *Pane Bože! Přespávat v dodávce!*

Už po cestě na koncert bylo v dodávce příšerně, a teď si představte, jak musela vypadat po tom, co se každý strašně potil a všude byl smrad z alkoholu a nikotinu. Často jsme ale neměli jinou možnost, než v ní přespát.

Když jsme byli na turné, zůstat v dodávce bylo levnější než si pronajmout pokoj, kam bychom se všichni nacpali, i kdyby nám to nějaká ubytovna nakrásně povolila. Takže jsme zastavili na odpoči-

vadle a snažili se usnout, zatímco pár stop od nás celou noc burácely nákladáky.

Vždycky jsem spal vzadu. Položil jsem si spacák na reproboxy a tři hodiny se prospal. Když jsem měl štěstí. Pak jsem dostal geniální nápad koupit si v obchodě Army & Navy na staré dobré Stafford Street ve Walsallu skládací lehátko.

To lehátko bylo jen šest palců nad zemí, ale byl to luxus! Ve srovnání s těmi zatracenými reproboxy to bylo jako ležet na péřové matraci. I když, kolem a kolem, stejně jsem vždycky usnul jen díky tomu, že jsem byl každý večer opilý, jak zákon káže...

Pokud jsme po koncertě jeli domů, nechali jsme vybavení přes noc v dodávce. V Meynell House nebyl výtah a my se nedokázali odhodlat tahat to ve dvě v noci nahoru do bytu. V Brum to byla drsná čtvrť, ale měli jsme štěstí a nikdy nám nikdo nic nešlohl.

Je to sranda. Dnes to zní dost příšerně, ale stejně, když se dívám zpět, byly to jedny z nejlepších časů našich životů. Tohle vám řekne každá kapela. Ty první roky jsou fantastické, kouzelné, protože na vás nic netlačí.

Všechno to je úžasné dobrodružství. Všechno je nové a vzrušující. Nemáte žádnou odpovědnost, nic vás neodvádí od cíle, žádná rodina. Soustředíte se jen na kapelu. Máte svou misi. Vše co chcete, je hrát na co nejvyšší úrovni a tak často, jak jen to jde.

Je to pařba, kdy nemůžete uvěřit svému štěstí, že jste se na ní ocitli. Když hrajete v zaplivaném klubu, kde vás nikdo nezná a kde nikoho nezajímáte, a oni na konci jásají a křičí si o přídavek... no, cítíte se jako hrdina dobyvatel.

Maličkosti znamenají všechno. Na koncertě mohl rupnout reproduktor. Nový reproduktor JBL bychom si nikdy nemohli dovolit, ale možná bychom si mohli koupit nějaký opravený v hudebninách v Dudley. Zároveň jsme si koupili ještě jeden sflikovaný. Věděli jsme, že nám dlouho nevydrží. Věděli jsme, že znovu rupnou. Ale aspoň na chvíli měl Glenn na pódiu čtyři reproboxy místo tří. My, v našem malém světě, jsme měli pocit, že je to obrovské.

Nakonec se všechno změnilo. Jakmile dostanete nahrávací smlouvu, padne na vás spousta odpovědností. Musíte natočit desku.

Musíte s ní vyjet na turné. Máte povinnosti k fanouškům. Začíná to připomínat zaměstnání: stanete se profesionálními muzikanty. Nechápejte mě špatně; pořád je to ta nejlepší práce a za nic na světě byste nechtěli dělat něco jiného. Ale i tak, nic se nevyrovná těm prvním vzrušujícím dnům v kapele, kdy jste parta a máte svou misi – dobýt svět.

Jedno varování: tady mohu mít na nose růžové brýle. Protože když mi bylo čtyřicet, nešťastnou náhodou jsem odešel z Judas Priest a musel jsem začít znovu od začátku, hrát v titěrných klubech se svou novou kapelou Fight. A bylo to strašlivá noční můra!

A jaké z toho příběhu plyne ponaučení? Odmakat si svoje může být fantastické – ale tohle si odbudte, když začínáte a jste plni snů a nadějí. Protože to je práce pro mladé.

KNIHA PRÁCE

V Bibli popisuje Kniha Job, jak Bůh seslal na boháče jménem Job zkoušky, aby ověřil hloubku jeho víry. Věřte mi, ani v metalu není nouze o různé zkoušky a protivenství, ale způsob, jak je překonat, spočívá v tom, že si je člověk vědom svých darů a zůstane na cestě spravedlivého.

Nikdy neztrácejte ze zřetele tu nezákladnější svatou pravdu: pokud máte to štěstí, že můžete být na pódiu, pak máte jedno z nejlepších zaměstnání na světě. A já začnu tím úplně nejlepším...

ZPĚVÁČI

Existuje jen jedno zaměstnání, které pro mě má až *religiózní* důležitost. Zaměstnání, které miluji natolik, že mě definuje, zaměstnání, které je mou úplnou podstatou. Je to být zpěvák heavymetalové kapely.

Od chvíle, kdy mi zatleskali za „The Skye Boat Song“, jsem žil zpěvem. Pro mě je to oduševnělý, duchovní zážitek. Vždycky byl, vždycky bude. Lidský hlas je úžasný nástroj. Jednoduše neexistuje nic podobného.

Když půjdete až na samou podstatu, je zpěv fantastický pocit. Tak nádherný způsob, jak se vyjádřit. A to platí stejně ve chvíli, kdy zpíváte pro tisíce lidí, jako to mám já, nebo když si nějaký chlápek falešně prozpěvuje v sobotu večer v hospodě. Myslím, že oba způsoby jsou stejně důležité.

Co z vás dělá skvělého zpěváka? Úplně nejdůležitější, a může to znít srandovně, *je mít srdce na správném místě*. Musíte tomu věřit a musí to být ryzí vyjádření, jinak to prostě nebude znít dobře. Musíte najít jedinečnou identitu a charakter svého vlastního hlasu.

Když tyhle vlastnosti najdete, experimentujete jako šílení a snažíte se zjistit, co všechno se svým hlasem můžete dělat. Jak daleko až můžete zajít. Jako zpěvák se stále učíte, a ten proces, ta cesta, nikdy nekončí.

Navzdory tomu, co jsem napsal, v zásadě platí, že nejdříve napodobujete ostatní lidi. Snažíte se je kopírovat. Já to určitě dělal. Když jsem byl malý, poslouchal jsem celou řadu úžasných zpěváků – a začal jsem s tím v opravdu útlém věku.

Když mi bylo asi deset, dala mi tátova sestra, teta Pat, jako dárek svůj starý, červeno-krémový gramofon Dansette. Zvedl jsem víko a uvnitř našel tři singly: „Rock Around the Clock“ od Billa Haleyho, „Good Golly, Miss Molly“ od Little Richarda a „Heartbreak Hotel“ od Elvise.

Z těch tří mě dostal především Little Richard. Nikdy předtím jsem neslyšel takovou hudební expresivitu. Vyřvával na celé kolo, vůbec se nedržel zpátky, naprosto obnažoval svou duši. Doteď si pamatuji, jak jsem si myslel, *Pane Bože! Tenhle chlápek to zpívá opravdu od srdce!*

Když jsem se dostal do teenagerských let a ponořil se víc do hudby, naprosto jsem propadl lidem, jako byli Robert Plant, Janis Joplinová a Ian Gillan. Myslím, že je slušné říct, že existuje jeden společný faktor všech zpěváků, které miluji. Je to takový odborný termín: *vždycky do toho dali něco navíc*.

Planta jsem měl rád kvůli těm extrémním destinacím, kam se se svým hlasem vypravoval. Ten způsob, jak zpívá, je tak nespoutaný a primitivní, prapůvodní a vzrušující. To, že jsem slyšel Planta, mi dalo ten zásadní podnět, abych zkusil, co dokáže můj vlastní hlas.

Plantův ženský ekvivalent byla Janis Joplin. Miloval jsem, jak vylezla na pódium a rozbalila to. Bylo v tom tolik úzkosti, ale nebylo to o textech, které zpívala, i když byly skvělé. Ne, bylo to v tom jejím neskutečném kvílení a jekotu.

Totéž platilo pro Iana Gillana. Miloval jsem ty jeho výšky, ale všechno to bylo o texturách a intenzitě jeho výkonu. Z toho, jak ze sebe zpěváci vydají všechno, jako to dělal Gillan, je nějakým způsobem vidět, že milují svoji práci. A kvůli tomu to milujete i vy.

Miloval jsem všechny možné zpěváky: Sinatru, Elvise, Shirley Basseyovou. Jako náctiletý jsem si prošel fází, kdy jsem poslouchal soulové zpěváky jako Ala Greena, Marvinu Gaye, Sama & Davea. A ti, kteří mě dostanou vždycky, jsou ti, kteří vyzpívají výšky a má to koule. Zpěváci, kteří tomu *dají něco navíc*.

Problém metalových zpěváků je ten, že se vždycky musí vyrovnat s tím pekelným hlukem okolo. Jednoduše řečeno, musíte být stejně hluční jako kapela kolem vás, jinak vás nikdo neuslyší. Neměl jsem nejmenší tušení, jestli je toho můj hlas schopen, když jsem začínal. No, teď už vím, že ano!

Za celý život jsem neměl jedinou hodinu zpěvu. Možná bych měl na nějakou zajít, protože občas slyším hrůzostrašné historky o lidech, kteří museli podstoupit operaci hrdla, protože zpívali špatnou technikou. Napínají hlasivky, až se jim tam nakonec vytvoří bulky.

Měl jsem štěstí. Nikdy mě nic takového nepotkalo a, musím to zaklepat, doufám, že ani nepotká. Jako zpěvák jsem naprostý samouk a myslím, že drtivá většina metalových zpěváků je na tom stejně. Je to dobře, nebo špatně? Nemám nejmenší tušení!

Někdy si ani nejsem jistý, jestli zpívám z břicha nebo hrdla nebo ústy. Mění se to. „Painkiller“ mi jde z hrdla a hrudi. Balady jdou nejspíš z břicha. Nikdy neanalyzuji fyzický proces. Děje se to tak nějak přirozeně.

Když se podívám na playlist Priest, než jdeme na pódium, vím, že jakmile dozpívám jednu písničku a jdu na další, budu muset předvést úplně jiný styl pěveckého výkonu. Jsem na to mentálně připravený a funguji instinktivně. Jinými slovy, jsem do toho úplně ponořený.

Nikdy neanalyzuji svůj hlas, ale existuje mnoho lidí, kteří to dělají. Pokud se podíváte na internet a zadáte si „Rob Halford vocal coach“, objevíte spoustu expertů na zpěv, kteří na sebe vzali tu povinnost, rozpitvat moji techniku.

Většinou se jedná o klasicky vzdělané zpěváky, kteří sedí před kamerou, poslouchají a reagují na můj hlas. Někteří jsou strašně srandovní. „Jak tohle dělá?“ ptají se ze zdviženým obočím, když si svým řevem prodírám cestu skrz „Painkiller“ . „To není v lidských možnostech!“

Tihle experti do podrobností rozebírají moje frázování a načasování a vysvětlují, jak zpívám jednotlivé tóny: „Jak se dostane *odsud až sem*?“ Nikdy jsem je nepotkal, ale rozpitvávají můj hlas s forenzní přesností. Naštěstí mě většinou chválí.

Typickým příkladem je mladá dáma jménem Rebecca Rayová, která zpěváky analyzuje na svém YouTube kanále *Rebecca Vocal Athlete*. Můj zpěv v Priest verzi „Diamonds and Rust“ od Joan Baezové podrobila teoretickému rozboru.

„Na jeho hlasu miluji vibrato – velmi divadelní,“ říká. „Jeho dikce je naprosto fantastická a jeho tonalita je tak čistá a svěží. Má věci naprosto pod kontrolou, jako loutkář s muzikanty a publikem. Oni o tom ani nevědí.“

Má bezchybnou techniku dechu! Miluji, jak pracuje s dynamikou, a má velký rozsah, se kterým může pracovat. Nepřehání to. Nemůžete si být jisti, kam se se svým hlasem vydá – je to tak sebevědomý interpret...“

Stejně je to srandovní věc. Tihle učitelé zpěvu se nade mnou rozplývají a vychvalují mě na YouTube do nebes... a já to sakra nesnáším! Nemohu se na ně ani dívat. Je to příliš osobní. Jsem z toho rozpačitý.

Jak se říká: *Není to o nich, je to o mně*. Měl jsem to štěstí, že mě během let často chválili za můj hlas, ale já se stejně nikdy nenaučil, jak komplimenty přijímat. Jsem z nich nervózní. Nevím, jak mám reagovat.

Jako nedávno, když jsem četl, že mě James Hetfield z Metallicity dal na 3. místo ve svém žebříčku nejlepších metalových zpěváků.* Hodně

* Na první místo dal James Ronnieho Jamese Dia. Nemohu si stěžovat – s tím mohu jen souhlasit! Ronnie byl nejlepší. Jsem daleko větší fanoušek ostatních zpěváků, než kdy budu svůj vlastní.

to pro mě znamená, když to řekne někdo jako James, a je příjemné to vědět – ale stejně jako jsem na to pyšný, cítím se kvůli tomu i divně.

Nikdy jsem neuměl přijímat komplimenty. Tenhle ostych je hluboce zakořeněný v mé rezervované středoanglické nátuře. Když někdo chválí můj hlas nebo cokoli jiného, co se týká mne, moje přirozená reakce je říct: „Jasně, díky, kámo!“ a rychle změnit téma.

Lidé za mnou občas chodí, obvykle v Americe, a říkají: „Můj ty Bože, miluju tvůj hlas! Jsi ten nejlepší zpěvák pod sluncem!“ Nebo dokonce: „Robe, tvůj hlas mi zachránil život!“ Co na *to* říct? Kam by takhle konverzace měla vůbec směřovat?

Tenhle druh komentáře mě vždycky strašně rozhodil... ale už jsem se trochu naučil s tím pracovat. *Trochu*. Spoustu let jsem se jen cítil zahanbeně. Chtěl jsem je praštit do ruky a říct, „Ále, sklapni!“

Dnes si uvědomuji, že kompliment je hezká věc. Ten člověk se mi otevřel a já, jako vyléčený alkoholik a drogově závislý, rozumím tomu, jakou má hudba léčivou moc. Dokáže vás přenést přes spoustu životních nesnází a trablů.

Možná měli nějaké sebevražedné tendence a pak slyšeli písničku Priest a ta jim zvedla náladu. Možná byli ve sračkách, šli na náš koncert a to je zase nakoplo? Takže dnes se snažím chválu přijímat v duchu, kterým je podávána. Jsem starší a moudřejší a je to pro mě jednodušší.

Pro mě je ale stejně největší ironií toho, že lidé vychvalují můj hlas do nebes – řekl jsem to již mnohokrát, ale stejně si nejsem úplně jistý, že mi to někdo uvěřil –, že *já sám zvuk svého hlasu nesnáším*.

A vždycky jsem nesnášel. Když poslouchám svůj hlas z nahrávky, a je jedno, jaký jsem podal výkon, cítím se zranitelně. Dal jsem do toho tolik, že mám pocit, jako bych byl nahý. Vždycky mi v hlavě koluje jedna otázka: *Opravdu bych měl dělat tohle?*

Když Priest dělají na svém albu, jako třeba *Firepower*, pracuji na svém zpěvu ve studiu jako šilný. Ale potom, když si album pouštím, neposlouchám sebe. Soustředím se na to, co dělá Richie na kytaru nebo Ian na baskytaru. *To je to, co mě zajímá.*

Nejsem jediný, kdo to takhle má. Myslím, že v kreativních oborech se spousta lidí cítí stejně. Viděl jsem fantastický rozhovor s herečkou

Maggie Smithovou, která byla úžasná v *Downton Abbey*. Ptali se jí, jestli se dívá na své filmy, a ona řekla: „Dobrý Bože, ne! Proč bych chtěla dělat něco *takového*?! Proč bych se chtěla dívat na sebe, jak pracuji? Už to je hotové!“ A tak nějak se cítím i já. *Dokonči práci a jdi dál.*

V každém případě si občas říkám, hluboko v srdci, zda prostě jen nejsem frustrovaný operní zpěvák. Zbožňoval jsem Pavarottiho. Mohu si s ním zpívat „Nessun Dorma“ a přehrávat si ty noty v hlavě, ale když zazpívá to horní C – můj Bože, to je tak monumentální! Vždycky mě to dostane.

Nedokážu pochopit, že se s lidským hlasem dá udělat to, co s ním dělal Pavarotti. To je prostě tak nádherné. A na to přesně myslím, když vidím, jak mě na YouTube chválí učitelé zpěvu: *Jo, jo, ale proti Pavarottimu jsem hovno!*

Jsem za svůj hlas vděčný, ale nikdy se nad ním nebudu rozplývat. Nedávno jsem ráno vstal z postele a podíval se na své účty na sociálních sítích. Někdo tam sdílel „Lightning Strike“ a „Spectre“ z *Firepower*. Asi minutu jsem na nich poslouchal svůj hlas a říkal si: *No, není to tak špatné.*

Nechápejte mě špatně – být metalovým zpěvákem je ta nejlepší práce. Přinesla mi úspěch, slávu, bohatství a radost a nikdy bych ji za nic jiného nevyměnil. Ale jestli chcete můj upřímný soud, jak si v ní stojím, tady je:

Nejsem úplně špatný. Ale nejsem žádný Pavarotti.

KYTARISTÉ

Den po mých dvacátých narozeninách, tedy 26. srpna 1970, jsem si koupil lístek do Ryde a jel na festival Isle of Wight. A tam byla jedna atrakce, která převyšovala všechny ostatní. Můj Bože, pověz mi o nadpозemském zážitku!

Mezi kytaristy nikdo nedělal to, co Jimi Hendrix. Úplně přepracovat celý koncept toho, jak hrát na kytaru. Nikoho ani nenapadlo, aby vyzkoušel vibrapáku na aparát a kvákadlo. Hendrix naprosto změnil pravidla hry.

On byl nejlepší... ale za ta léta se objevila taková spousta kytaristů, kteří změnili pravidla hry. Randy Rhoads. Ritchie Blackmore. Jimmy Page. Eddie Van Halen. Tony Iommi. Tom Morello. Jak jednou začnu jmenovat své oblíbené kytaristy, nemohu přestat.

Tihle skvělí kytaristé jsou všichni jedineční a všichni mají svou vlastní identitu. Rozvíjejí se stejně, jako to dělají zpěváci. Napodobují své hrdiny, ať už je to Hendrix nebo Eric Clapton nebo Stevie Ray Vaughan, a pak cvičí a cvičí, až si najdou vlastní zvuk, tón a frázování.

Makají a makají, až naleznou své vlastní místo a identitu. Dokud *nevědí, kým přesně sami jsou.*

Všichni kytaristé Priest se tak vyvíjeli. Pozoroval jsem je, jak během let neúnavně makali, aby si vyvinuli svůj vlastní styl a textury. Viděl jsem, jak zkoumají rozdíly mezi snímači, strunami, nastavením aparátů a reproduktorů. Viděl jsem, jak *rostou.*

To znamená, že všichni mají ve své hře něco jedinečného, co je odlišuje od kohokoli jiného. Dokážu je rozeznat i se zavřenýma očima. Potřebuji slyšet jen pár not: „Jo, *tohle* je Glenn Tipton! *Tohle* je Ken Downing! *Tohle* je Richie Faulkner!“ Mají svůj vlastní rukopis.

Glenn je úžasný kytarista. Vždycky jsem říkal, že on je nejbližší tomu, čemu já říkám „zpívající kytarista“. O každém tónu přemýšlí stejným způsobem, jako zpěvák přemýšlí o frázování sloky nebo verše. Glennovo frázování je stejné jako u zpěváků.

Zvuk Glennovy kytary a způsob, jak na ni hraje, to je prodloužení jeho vlastního charakteru. To samé platí o Richiem. Glenn je meto-
dický, ale Richie je divoký. Je to divoký kytarista. Skrze nástroje se jejich osobnosti odrážejí v jejich hře.

Obdivuji kytaristy, ale nikdy jsem *jím* nechtěl být. Bylo to prostě strašně moc té zatracené dřiny! Věděl jsem, že na to nemám trpělivost. Byl jsem šťastný, že mohu používat hlas a těžké nástroje přenechat ostatním.*

* Nikdy jsem nehrál ani na vzdušnou kytaru, ani jako dítě. Myslím, že tenhle bizarní rituál nebyl před sedmdesátými lety vynalezen. Ale dnes lidé dokonce jezdí soutěžit do Finska na Mistrovství světa v hraní na vzdušnou kytaru...

Rád špičkové kytaristy sleduji. Když sleduji Richieho Faulknera při hře, vůbec nechápu. Vůbec nevím, jak dělá to, co dělá. Nedává smysl, že dokáže vyloudit ten úžasný hluk, který dostává ze své kytary, a že to dokáže dělat dokonale, večer co večer.

Jen ho srovnajte s klasickými hudebníky ze symfonického orchestru. Jsou skvělí, ale někteří z nich nejsou schopni zahrát tón, aniž by před sebou neměli noty. Richie a jemu podobní kytaristé dokáží zahrát každý večer tisíce not a všechny si je pamatují. I já dnes potřebuji nápovědu, abych si zapamatoval všechny texty!

Judas Priest se o něco posunuli a našli svůj hlas a duši v roce 1974, když jsme přivedli druhého kytaristu. Velkou inspirací nám k tomuhle kroku byli Wishbone Ash. Byli první kapelou, co jsem zaregistroval, která skloubila dvě kytary. Jejich album *Argus* jsme poslouchali do omrzení.

Do té doby byl Ken Downing náš jediný kytarista a tvrdil, že když hraje na pódiu sólo, zní „prázdně“. Chápu, co tím Ken myslí. Když přidáte další kytaru, dostanete mnohem víc textur. Najednou se z toho stane zvuková stěna.

Když do Priest přišel Glenn Tipton, naše zvukové možnosti se zvětšily desetinásobně. Najednou se stalo něco naprosto speciálního. Je to sranda – nikdy nemáte v kapele dva bubeníky nebo dva basisty nebo dva zpěváky, ale... dva kytaristé? Od první vteřiny, kdy jsme to vyzkoušeli, to dávalo dokonalý smysl.

Je to rozdíl mezi jedním koněm ze *Stepto and Son* a dvěma.* Se dvěma koňmi můžete táhnout těžší náklad a můžete dojet dál. To je perfektní přirovnání, protože dva kytaristé vám dodají víc koňské síly – a v metalu je koňská síla důležitá. Moc.

Dá se to jednoduše vysvětlit. Jen si zkuste představit „Living After Midnight“ bez kytarových harmonií. Znělo by to jako úplně jiná

* *Stepto and Son* byl klasický sitcom BBC ze šedesátých let o ošuntělém otci a jeho synovi, kteří využívali koně a povoz, aby sbírali kovový odpad pro své skomírající vetešnictví. Měli se rádi, ale neustále se hašteřili jako šílění. Jaká-koli podobnost s Glennem a Kenem je čistě náhodná...

písnička. Nebo odeberte jednu z kytar ve „Victim of Changes“. Znělo by to strašně *chudě*.

Kytaristé o jednotlivých kytarách nadšeně rozprávějí, jako by se jednalo o veterány nebo něco, ale já to tak nemám. Jako muzikant vím, že Fender Strat zní jinak než, řekněme, Les Paul, ale to je tak všechno. Dokud v mých uších zní kytara OK, tak je to to jediné, na čem záleží.

Jediná chvíle, kdy jsem vzal kytaru do ruky, byla v roce 1992, kdy jsem si udělal od Priest přestávku a dal dohromady Fight. Bylo pro mě tehdy důležité hrát na kytaru, protože ten projekt byl jen o tom, ukázat svoji sebeúctu: že dokážu dát dohromady album sám.

Všechny písničky na *War of Words* jsem napsal na kytaru ve své ložnici ve Phoenixu. Ale zůstal jsem u rifů a rytmů a základních, primitivních kompozic. Byly v pořádku, ale nepokoušel jsem se o žádné komplexní kytarové výlety, protože... no, protože jsem stál za hovno.

Je to sranda. Docela jsem si užil nahrávání kytary na tuhle desku, ale také jsem byl úplně mimo svou komfortní zónu. Celou dobu, co jsem měl kolem krku kytaru, mi v hlavě kolovala jedna dominující myšlenka:

Robe, neposer to!

Přemýšlel jsem, že bych hrál na kytaru i na jevišti, když jsme začali s Fight hrát koncerty, ale nakonec jsem se rozhodl to neudělat. Bylo to ze stejného důvodu, proč mě nikdy ani nenapadlo, abych hrál na kytaru v Priest, a ten byl vážně prostý: *Kytaristé jsou v tom daleko lepší než já. Nejsem kytarista. Jsem zpěvák.*

Musím se přiznat, že když občas sleduji jiné kapely a vidím, jak zpěvák bere do ruky kytaru, říkám si: *Proč to, kámo? Co přesně to tomu vystoupení nebo muzice přinese? Nebo se nám jenom snažíš ukázat, že umíš hrát na kytaru?*

Myslím, že to zní dost protivně a nemám vůbec právo takhle uvažovat. Jestli si ten zpěvák chce pověsit kolem krku kytaru, není to můj problém. Ale pro mě to zkrátka není. Být kytaristou je jedno z nejlepších zaměstnání v Knize Práce, jen to prostě není nic pro mě.

BASISTÉ

Bible i hudba mají nějaké hlavní hvězdy: nejprodávanější postavy, které si uzmu všechnu slávu (víte kdo, Ježíš, Robert Plant a podobní typci!). A za nimi najdete ve stínu méně významné postavy, jejichž role a práce je ale stejně důležitá. A je možné, že ve světě metalu a rocku je ta nejméně doceněná, a přece naprosto zásadní práce basisty.

Každý, kdo něco ví o hudbě, ví, že basisté jsou životně důležití. Spolupracují s bubeníky a společně vytvářejí rytmickou sekci, která tvoří centrální dynamiku každé metalové kapely. Basisté spojují, propojují zvukové body a drží *všchno* pohromadě.

Stejně jako zpěváci a kytaristé, i basisté začínají tím, že napodobují své hrdiny, a pak tvrdě pracují, aby si našli a zdokonalili svůj vlastní zvuk. Ian Hill, Basový Bůh Judas Priest (tohle jméno se mi objevuje na mobilu, když mi volá), měl některé velmi eklektické hrdiny.

Ian miloval Jacka Bruce z Cream, Jaco Pastoria z Weather Report a legendárního jazzmana Charlese Minguse. Byl také velkým fanouškem Nielse-Henninga Ørstedta Pedersena, dánského kontrabasisty, který hrál kromě mnoha jiných s Countem Basiem, Dizzym Gillespiem a Ellou Fitzgeraldovou.

Možná kvůli tomu, že měl rád tolik jazzmanů, začal Ian hrát na baskytaru prsty jako Geezer Butler. Je to zajímavé – zvuk, který dostanete, když rozezníte drát basové struny částí lidského těla, je naprosto odlišný od toho, který generujete použitím plektra (neboli trsátka, jak říkáme my muzikanti).

Ian hrál na několika prvních deskách Priest prsty a pak mu zbytek kapely doporučil, aby přeseďlal na trsátko. Ian se zpočátku vzpíral. Takhle se naučil hrát na baskytaru a vždycky tak hrál – proč by to měl měnit?

Naštěstí je Ian jako muzikant nesmírně moudrý, a jak vzal do prstů trsátko, okamžitě dokázal ocenit jeho přínos. Uvědomil si, že s trsátkem může hrát rychleji a s větší čistotou a že se zvuk jeho basy lépe pojí s kytarami.

Ian je přemýšlivý člověk a tato vlastnost se projevuje i v jeho hře na basu. Stejně jako u Glenna a Richieho i jeho osobnost se projevuje

skrze nástroj. Už mu nemohu říkat: „Hraj na basu *takhle*,“ protože on stejně dobře může říct: „Robe, zpívej *takhle*.“ Ian ví, co má dělat.

Ian v Priest nikdy neskládal písničky, ale to neznamená, že by skladbám ničím nepřispěl. Jakmile jednou uslyší rif a melodii, vytvoří si vlastní basovou linku. Za těch padesát let v kapele Ianovi nikdy nikdo nenapsal basovou linku.

Existuje teorie, že basisté odrážejí svoji roli v kapele i v reálném životě a že mají pevnou a realistickou povahu. Ian rozhodně takovým chlapíkem *je*, je to normální a spolehlivý člověk, ale i tak si myslím, že ta teorie je pěkná pitomost.

Jen se podívejte na Iana, pak na Johna Entwistla z The Who nebo Johna Deacona z Queen, nebo třeba Nikkiho Sixxe z Mötley Crüe. Opravdu mi někdo s *vážnou tváří* bude tvrdit, že tihle všichni mají stejný charakter? Ale stejně každý z nich přináší do své kapely svou vlastní duši a osobnost.

Australané mají rčení, které vystihuje jistý typ nenápadných a pohodových, nicméně talentovaných lidí, kteří svou práci odvádějí bez zbytečného humbuku. Říkají jim *klidní vítězové*. A to je Ian Hill, basista až do morku kostí – klidný vítěz metalu a rocku.

БУБЕПІСІ

V Bibli moc vtípků nenajdete, ale mezi kapelami se jeden starý vtip traduje. Nejspíš jste ho už slyšeli, ale jen pro jistotu, kdybyste náhodou byli ten jeden člověk z milionu, který ho ještě nezná, vám ho teď povím:

„Jak se říká člověku, který se motá kolem muzikantů?“
„Bubeník.“

A víte co? Sice jsem vám ten vtip teď řekl, ale nemám ho rád. Vyvádí mě z míry. Je neuctivý k bubeníkům – jednom z nejdůležitějších zaměstnání v Knize Práce, v metalu a v hudbě.

Od první chvíle, kdy jsem začal poslouchat hudbu, mě bicí vzrušovaly. Miluju, jak se díky nim cítíte. Pamatuji se, jak jsem jako kluk sledoval Buddyho Riche a Gene Krupu v *Sunday Night at the London Palladium* a byl jsem z toho úplně vedle.

Další bubeníci mluví o těchhle chlápcích stejně, jako kytaristé mluví o Hendrixovi, jako o bohem nadaných géniích, a mají naprostou pravdu. Před Richem a Krupou seděli bubeníci jenom vzadu a drželi rytmus. Tihle dva posunuli bubnování na úplně jinou úroveň.

Ale na druhou stranu, i jako člověk, který má bubeníky rád, si nemohu odpustit otázku... proč by se jím člověk chtěl stát? Proč by někdo chtěl sedět na stoličce a dvěma kusy dřeva chtěl mlátit do jiných věcí? To mi zůstává utajeno. Ale díky Bohu, že takoví lidé jsou.

Bubeníci mohou být nespravedlivě odsunováni do pozadí, ale pamatuji se, jak v šedesátých letech v *Top of the Pops* z nějakého důvodu seděli hned vepředu na jevišti. Dodnes si pamatuji, jak jsem soustředěně sledoval Dava Clarka z Dave Clark Five. Je to skvělý bubeník.

Bubeník je tepoucím srdcem skladby, ale existuje spousta různých typů s různým přístupem. Co se týče techniky a stylu, existuje obrovský rozdíl mezi Gingerem Bakerem a Ringo Starrem, Charliem Wattsem a Carminem Appicem. Mezi Ianem Paicem a Scottem Travisem.

Někteří bubeníci mají jen kopák, virbl, několik tomů a pár činelů. Takový byl Charlie a stejný je i Ringo. Jiní chtějí stovky bubnů. Vše záleží na jednotlivci a hudbě, jakou dělá.

V dnešních Priest potřebuje Scott Travis dva kopáky, protože nepoužívá dvojšlapku, jak my říkáme. Má kotle, přechody na rampě a půl tuctu činelů, protože potřebuje různorodé zvuky a textury. V některých skladbách může hrát jen na jeden buben a činel.

Samozřejmě, že Scott nebyl jediným bubeníkem, kterého jsme v Judas Priest měli. Musím přiznat, že jediná další kapela, která vystřídala z různých důvodů tolik bubeníků, byli Spinal Tap.

Neřekl bych, že je to něco špatného. Pro kapely není nic neobvyklého, že se s vývojem zvuku mění muzikanti, a myslím, že ta různorodost nám hodně dala. Poslechněte si naše alba, podle stylu hry se dá poznat, kdo tehdy právě seděl za bicími.

Našeho prvního bubeníka Johna Hinche jsem přivedl já, když jsem v roce 1973 přišel do Priest z Hiroshimy. John bubnoval velmi jednoduše, bez žádných kudrlinek, což nemyslím ve zlém, protože přesně tehle styl jsme tehdy potřebovali. Svoji práci odvedl.

Když jsme dožráli k hudbě, která vyžadovala větší technickou zdatnost a jiný styl, museli jsme se s Johnem rozloučit, protože s námi nedokázal držet krok. To samé platilo o Alanu „Skipovi“ Moorovi, i když na *Sad Wings of Destiny* odvedl dobrou, solidní práci.

Když Roger Glover z Deep Purple produkoval *Sin After Sin*, dal nás dohromady se studiovým bubeníkem Simonem Phillipsem. Simon byl mladý, ale měl dospělou hlavu na mladých ramenou a k tomu neskutečný talent. Není pro mě překvapením, že později hrál s Michaelem Schenkerem, The Who* a Toto.

Po *Sin After Sin* jsme vyzkoušeli spoustu bubeníků a vybrali jsme si Lese Binkse. Les byl příjemný chlapík, ale na co jsme si museli chvilku zvykat, bylo to, že to byl první plnohodnotný člen kapely, který nebyl z Midlands. Najednou mezi naším nářečím poletoval akcent z Belfastu:

„Ej, Robe, pošópneš mi ty paličky, prosím?“

Navzdory svému divnému přízvuku k nám Les zapadl a natočil s námi dvě alba, *Stained Class* a *Killing Machine*. Byl to docela elegantní, komplexní, technický bubeník, ale po nějaké době jsme se rozhodli, že potřebujeme někoho, kdy by nám přinesl tradičnější, přímočařejší, heavymetalový nářez.

A tehdy k nám přišel Dave Holland. Dava jsme přetáhli – no, myslím, že jsme ho spíš ukradli – z Trapeze, kapely z Cannocku, kterou jsme všichni měli rádi. Dave se na bubenické stoličce Judas Priest

* Priest nikdy neměli divokého, extrovertního bubeníka, jako byl Keith Moon, a díky Bohu za to! Pro nás bubeník vždycky představoval jakousi kotvu: pevnou a *disciplinovanou*. Moon byl vynikající bubeník, ale byl to také ryzí chaos. Od té doby už nikdo takový nebyl.